

VERDAL – EN RESSURSKOMMUNE INNEN UNIVERSELL UTFORMING

RAPPORT 2012

1. INNLEDNING

Verdal kommune er en ressurskommune for universell utforming under tiltak K1 i regjeringens handlingsplan « Norge universelt utformet 2025». Verdal var pilotkommune i perioden 2005-2008, og er ressurskommune i perioden 2009 – 2013. Som ressurskommune skal vi ha høg bevissthet og kompetanse innen universell utforming i egen organisasjon, være en ressurs for andre kommuner og instanser samt være forbilde for god praksis og kunne vise de gode eksempler.

Verdal kommune sin handlingsplan 2009 - 2013 finnes her;

http://verdal.kommune.no/Global/Politikk/2009/Vedlegg/p09_sak71_vedl1.pdf

2. ORGANISERING OG FORANKRING

I perioden som pilotkommune, og de første årene som ressurskommunen var universell utforming organisert som et prosjekt med prosjektgruppe og styringsgruppe.

Fra 2012 ønsket rådmannen å utvikle organiseringen som prosjekt, legge universell utforming i linja og legge styringsfunksjonen til rådmannens lederteam.

Styringsfunksjonen - rådmannens lederteam.

<u>RÅDMANN</u>
KOMMUNALSJEF SAMFUNN
KOMMUNALSJEF OPPVEKST
KOMMUNALSJEF HELSE

Rådmannens lederteam og uu-koordinator hadde 2 møter i 2012. Utarbeidelse av resultatmål for 2013 var hovedfokus. *Vedlegg 1*

Kommunalsjef samfunn er lederteamets kontaktperson innen universell utforming.

Kommunalsjef samfunn, virksomhetsleder PBOM og uu-koordinator møtes ved behov.

Faglig plassering i organisasjonen.

PLAN, BYGG, OPPMÅLING
OG MILJØ (PBOM)

40 % koordinator UU

Koordinator innen universell utforming er ansatt i 40 % stilling i Virksomhetsområde plan, bygg, oppmåling og miljø, PBOM, med virksomhetsleder som nærmeste overordnet.

PBOM er et virksomhetsområde i Innherred samkommune, og utøver saksbehandling for kommunene Verdal og Levanger. Levanger kommune er en av pilotkommunene innen universell utforming i Nord-Trøndelag.

Politisk forankring

Komitee plan og samfunn (KPS) i Verdal kommune er det politiske fora ressurskommunen orienterer og rapporterer fast til.

Vedtaket om statusen som ressurskommune er fattet av Kommunestyret.

Tilknytning til brukerfora.

Koordinator inviteres til alle møter i Rådet for likestilling av funksjonshemmede i Verdal kommune. Rådet består av 4 brukerrepresentanter og 4 politikere.

I Levanger kommune har koordinator vært vara i Rådet for likestilling, og vil for 2013 gå inn som fast medlem. Rådet i Levanger består av 3 politikere, 3 brukere og 3 representanter fra administrasjonen.

Rådene i Verdal og Levanger har årlige fellesmøter der universell utforming er tema.

I Verdal samarbeider Rådet for likestilling og Eldrerådet om kompetanseheving innen universell utforming, og for 2013 er det satt opp plan for gjennomføring av Kompetanseprogrammet K5, på 5 samlinger fordelt utover året. Koordinator, som er godkjent kursinstruktør, er engasjert til gjennomføringen.

3. METODE

Universell utforming har både i tiden som pilotkommunen og senere som ressurskommune vært organisert etter sektoransvarsprinsippet. Skoleutbyggingen er et eksempel på dette.

Koordinator deltar ukentlig i møter med planavdelingen og byggesaksavdelingen. Den tilstedeværelsen gjør at fokuset på universell utforming og/el tilgjengelig boenhet stadig er tema.

Koordinator har elles arbeidet etter følgende 3 prinsipper;

1. Bevisstgjøring og forståelse av universell utforming i administrasjonen, politisk, blant ansatte og innen byggebransjen.
2. Kompetanseheving og informasjon. Med mange nye poliitkere inn i råd og utvalg etter valget 2011, ble kompetanseutvikling et viktig fokusområde i 2012, og vil fortsette i 2013.

Også internt i plan- og byggesaksavdelingene er det gjennomført kompetansehevende tiltak. Det er også invitert til samling for utbyggingsbransjen. Oversikt over kompetansetiltak; *Vedlegg 2*

3. Konkrete prosjekt. Nye Verdalsøra barne og ungdomsskole med flerbrukshall og basseng, sto innflyttingsklar i 2012. Gammelskolen på tomte ble revet våren 2012, og nytt uteområde ble ferdigstilt i skoleferien. En UU-runde i komplekset skal gjennomføres som et av resultatmålene for 2013. *Vedlegg 3*

4. Koordinator har brukt Kompetanseprogrammet som et oppslagsverk i arbeidet med kompetanseheving og informasjon i organisasjonen.

4. OPPNÅDDE RESULTATER

Strategien universell utforming er bedre forankret. Med nye politikere har nye runde med bevisstgjøring og kompetanseheving vært nødvendig.

Kompetanseheving er ikke «gjort en gang for alle», og må gjentas. Det gjelder både i egen organisasjon og med eksterne samarbeidsaktører/ bransjer.

Kompetanseprogrammet er flittig brukt som oppslagsverk og er «krydret» med lokale bilder og eksempler.

Ingen eksterne bestillinger på kompetanseprogrammet kom i 2012.

Verdal kommune har gjennomført samtlige delprosjekter i følge sentrumsplanen som ble utarbeidet i 1995.

Jernbaneparken var siste delprosjekt, og ble åpnet i 2011. Ny sentrumsplan er på beddingen. Arkitektfirmaet Snøhetta sitt mulighetsstudie av 2011 vil bli aktivert. Universell utforming og videreføring av et kantsteinsfritt sentrum vil bli videreført.

Samarbeid med fylket om kompetanseheving og formidling av gode eksempler til andre;

Pilotfylket N-Trøndelag og ressurskommunen Verdal kan vise til et konstruktivt samarbeid. Sammen med "Fylkets rådet for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne", var vi aktive i planlegging og gjennomføring av samling for alle «Rådene» i fylket på Stiklestad 12. – 13. november.

I den regionale konferansen i Midt-Norge, «Kan vi ha UU hele året?» var både pilotfylket og ressurskommunen med i arrangementkomiteen, sammen med Trondheim kommune, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal fylke. Fra Verdal representerte driftsansvarlig for uteområder i komiteen.

Regional og utviklingsavdelingen på fylket stiller opp med sin kompetanse og råd på lokale samlinger i Verdal.

Universell utforming på dagsordenen i nettverk og samarbeidsfora.

Årlig arrangeres en nasjonal Rehabiliteringsuka; På det lokale arrangementet i Verdal holdt UU-kordinator et innlegg "Byrom og hjerterom – Verdal en by for alle.» Universell utforming er samfunnsporet i rehabiliteringen.

Verdal kommune arrangerte *Bransjelunsj for utbyggingsbransjen* 16. mars med fokus på kreativitet og gode løsninger nå som lovverk og forskrifter er vedtatt. Ca 50 personer møtte til en 3 timers samling på kommunestyresalen en fredag fra 11.00 – 14.00.

Initiert og deltatt i delprosjekt med andre, statlig og nasjonalt;

Verdal har ikke deltatt aktivt i nasjonale delprosjekter i 2012.

Men nevner engasjement og tidsbruk vedr Koordinatorsamlingen på Hjerkin 6.- 9. september sammen med Trondheim og Risør. Planlegging, gjennomføring og etterarbeid.

Tar også med Kafe`vertoppdrag på Gardermoen 19.-20. november sammen med Delta-senteret. Interessant og lærerikt med påfølgende oppsummering og samling på Gardermoen 19. desember.

5. ØKONOMI

Verdal kommune mottok 225.000 i støtte fra MD. Midlene gikk til lønn til koordinator i 40 % stilling, samt til deltagelse på konferanser og samlinger.

Kommunen fikk utbetalt 500.000 i BRA-midler 2012 til trafikk-knutepunkt i tilknytning til Jernbaneparken.

6. GEVINSTREALISERING

Flere i kommunen snakker om universell utforming, og har oppdaget at uu er mere enn rullestolframkommelighet.

Utbyggingsbransjen er stor og mangfoldig. Noen utbyggere er raske i sine løsninger. Andre har tatt inn kvaliteten uu som verdiskapning og salgsfortrinn, og det er de som får solgt til 60-åringene som kvitter seg med eneboligen.

Gevinstene med et universelt utformet sentrum er økt deltagelse for alle. Næringslivet tiltrekker seg kunder pga gode parkeringsmuligheter og framkommelighet i sentrum.

Nærfriluftsområdene, møteplassene, gang og sykkelveiene og elvepromenaden nyttes flittig, og gir gode opplevelser for folks helse.

Skolebarna er stolte av nyskolen, tilliggende fasiliteter og de muligheter til aktivitet og deltagelse de innbys til. Skolen er blitt en god arena for læring og mestring.

Verdal er vertskommune for Krisesenteret i Nord-Trøndelag. KS utfordret UU-koordinator til en kartleggingsrunde i lokalene med uu-briller i forbindelse med utbedringer og sikkerhetstiltak. (Tiltak B16 i regjeringens handlingsplan)

7. ENDRINGER OG TILLEGG

Som ressurskommune inviterte Verdal med Levanger som ny pilotkommune. Levanger har deltatt på nettverksamlinger i 2012. Det kommunale Rådet for likestilling i Levanger er reaktivert, og har utfordret uu-koordinator for informasjon og kompetanseheving.

8. PROSJEKTFAGLIG EVALUERING

Det er en gevinst for Verdal å være ressurskommune innen universell utforming. Deltagelse i det nasjonale kompetansenettverket er en inspirasjonskilde.

Nært samarbeid med pilotfylket Nord-Trøndelag har vært gjensidig positivt. Det har gitt positiv uttelling på sammenhengen og bruken av kompetanse på ulike nivå i forvaltningen.

At rådmannens ledergruppe har styringsfunksjonen vurderes som gunstig. Dialogen direkte til kommunalsjef samfunn er kort, direkte, og både formell og uformell.

At koordinator deltar i faste fora på plan og byggesak gjør at saksbehandlerne "aldri får fred." Temaet om tilgjengelig boenhet og universell utforming holdes varmt.

Ennå savnes en bestemmelse om hvordan kommunen skal bruke handlingsrommet i Plan og bygningsloven vedr tilsyn.

Koordinator beveger seg på kryss og tvers i organisasjonen, og kan provosere og forene i ulike fagmiljøer. Dette kan betraktes som en «mellomromskompetanse» for å få ulike miljøer til å se hverandre og til å samarbeid.

Koordinator er rekruttert fra helse, en «myk» sektor. Menneskers møte med omgivelsene er lakmustesten på om prosjekter ble vellykket eller ikke. Standarder og forskrifter alene er ikke nok til at de omgivelser vi prosjekterer og bygger blir gode for folk i alle sammenhenger. Jevf innlegg på konferansen i Drammen vedr belysning.

9. **DOKUMENTASJON**

Kommunens resultatmål for 2013. *Vedlegg 1*

Oversikt over gjennomførte interne kompetansetiltak i organisasjonen. *Vedlegg 2*

Bilder fra Verdalsøra barne og ungdomsskole. *Vedlegg 3*